

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára:		Felétős szerkesztő:	Laptulajdonos és kiadó:	Telefonszám: 13.
Egész évre	10.— K	OSZESZLY M. VICTOR.	BALKANYI ERNŐ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Balkányi Ernő könyvkereskedésénél Alsólendván.
Fél évre	5.—	MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.		
Negyed évre	2.50			
Égyes szám ára 20 filler.		Nyílttér sora 1 korona.		

Az első béke.

Alsólendva, január 22.

A háború tizennyolcadik hónapjában végre megérkezett az első békekir. Montenegro békét kért s letette a fegyvert. Höfer hétfőn hivatalosan jelentette, hogy Montenegro királya és a montenegrói kormány január 13-án, tehát Cetinje bevétele napján, a múlt csütörtökön az ellenségeskedés megszüntetését s a békétárgyalás folyamatba tételét kérték. Azt feleltük — mondja Höfer — hogy ezt a kérelmet csak azután teljesíthetjük, ha a montenegrói hadsereg feltétel nélkül leteszi a fegyvert. A montenegrói kormány ma egy hete, tehát vasárnap, a fegyvereknek feltétel nélkül való letételére irányuló követelésünket elfogadta.

Höfer jelentése a kora délutáni órákban érkezett meg Alsólendvára. Az „Alsólendvai Híradó” szerkesztősége a miniszterelnökségtől kapta a táviratot, mely szerint Montenegro kapitulált. Mint a futótűz terjedt el az örömhír a városban, a házak pár perc alatt zászlódszít öltöttek s valóságos ünnepi lett egyszerre a hangulat. Tizennyolc hónap óta tartó nagy küzdelemünk ez az első igazán nagyszerű eredménye. Mert Montenegro kicsiny ország ugyan, hadserege is a legkisebb volt, de ez az ország földrajzi fekvésénél fogva igen nagy fontosságú volt s a fegyverletétel éppen ezért óriási befolyást fog gyakorolni az egész balkáni helyzetre. Nem akarunk messzemenő következtetésekre és jóslásokba bocsátkozni s

sem akarjuk azt mondani, hogy a legerősebb téglá hullott ki abból a falból, amelyvel ellenségeink bennünket körül akartak zárni, de bizonyos, hogy olyan valami történt, aminek hatását rövidesen érezni fogjuk valamennyi harctéren. Mert Montenegro nemcsak azért tette le a fegyvert, mert maga már nem tudott védekezni. Nikita soha, egy pillanatig sem gondolt és nem is gondolhatott arra, hogy velünk egymaga szálljon szemben. Az ő számítása csak azokon az ígéreteken alapult, amelyeket neki az antánt államai tettek. Montenegro megadta magát, mert az antánt képtelen volt beváltani az ígéréseit s képtelen volt neki segítséget küldeni. Ha tehát Nikita békét kért s magát kényre-kegyre megadta, ez nemcsak Montenegro vereségének nyílt bevallása, hanem nyílt bevallása annak is, hogy az antántnak ma nincs többé ereje, hogy Montenegroba csapatokat küldjön. És veresége elsősorban Olaszországnak, mely még kéthétrel ezelőtt is azt iratta a lapjaiban, hogy Montenegro semmi baj nem érheti, mert az Adria felett való uralom Olaszország kezében van s oda akkor és annyi segédcsoportot lehet és fognak küldeni, amennyi csak kell.

Ha csak arról volna szó, hogy legkisebb ellenségünkön győzedelmeskedtünk, még akkor is jelentős volna Montenegro fegyverletétele. De ez ezáltal nem az ő magánügye volt, hanem az egész antánté. Kitént, hogy nagyhango kijelentésekkel nem lehet győzni, hanem csakik fegyverrel

és csakis a harctéren. Viktor Emánuel olasz király még újév napján is azt mondta a képviselőház és a szenátus küldöttségének, hogy „csak mint győző fog viszatérni Rómába”. Nem telt bele két hét s hírtelen Rómába utazott, mert megérkezett a híre annak, hogy páratlanul vitéz csapataink elfoglalták a Lovcsent, Montenegro kulcsát s ezzel egy és mindenkorra véget vetettek Olaszország adriai és balkáni aspirációinak. Rómában a király személyes vezetésével, a montenegrói trónörökös részvételével konferenciák folytak, hogy mitévők legyenek, s mindezeknek a tanácskozásoknak az lett a vége, hogy Montenegro kényre-kegyre megadta magát, mert Szerbia sorsán megtanulta, minő sors vár reá is, ha abban reménykedik, hogy majd az antánt vagy Olaszország segít rajta.

Nem lehetett könnyű Nikita elhatározása, hisz mint Höfer mondja, már e hónap 13-án kérte a békétárgyalások megkezdését s csak 16-án fogadta el azt a föltételünket, hogy előbb a fegyvert föltétel nélkül tegye le. Ugy látszik, ez a három nap azzal telt el, hogy Nikita a szövetségével tárgyalás és segítséget kért tőlük. Három nap alatt megkapta mindenünnen a tagadó választ s erre elhatározta, hogy szakít szövetségeseivel és így legalább megmenti, ami még megmenthető. Mert látta, hogy mint Szerbiát, úgy Montenegro is nemcsak Oroszországtól, hanem az egész antánt cserben hagyta. A hadüzenetkor az antánt egész számítása Szerbián és Montenegro épült föl s tényleg

Montenegro.

Montenegro (másképp Csernogóra) kapitulációja kapcsolatosan talán nem lesz érdektelen, ha elmondunk egyetmást erről a kis országról, amely ellenségeink közül legelőbb lépett rá az okosra. Ez a lépés megmentette Montenegrot és Nikitát attól a sorsától, ami Szerbiát és földöntfutóvá lett uraikodóját, Petárt érte.

Érdemes visszapillantaniunk a háború első napjaira; megtudjuk, hogy Montenegro kezdte meg a világháborút, ugyanaz a Montenegro, amely most legelsőnek kért békét. 1914 július 22-ikéről 23-ikára virradó éjszaka kezdték meg a montenegróiak a háborút, amint ezt a cetinjei magyar-osztrák követés július 23-án külügyminiszteriumunknak jelentette. Ezen az éjszakán az osztrák határon megrongálták a montenegróiak a táviróvezeteket. Mivel azonban az a utasítás érkezett a cetinjei magyar-osztrák követhet, hogy amíg Cetinjében marad, addig hivatalos működését folytatni kell, másnap táviratozni is akart, de a cetinjei posta ezt válaszolta:

— Nem opremi! (Nem fogadjuk el.)

Ezzel kezdődött Montenegro és a monarchia háborúja.

A „fekete hegyek országa” a Balkán államai közül a legkisebb. Területe 9000 négyzetkilométer (Magyarországé 325 ezer), lakosainak száma alig 300 ezer. Magas, terméketlen mészkőből álló hegyvidék, melynek lakossága oly gyér, hogy négyzetkilométerenkint alig 30 embert vehetünk

Természeti fekvésénél fogva földművelésre tulajdonban alkalmatlan s lakói inkább állattenyésztésből élnek. Csak nemreg kapta meg az Adriai-tenger felé eső simább területet, amely részben két kitűnő kikötő is van.

A montenegróiak a délszlávok törzséhez tartoznak; nyelvük ugy a horvától, mint a szerbtől csak tájszóilásilag különbözik. Tulajdonképpen szerbek, akik Szerbiának a törökökkel szemben való elbukásakor húzódtak a járhatatlan hegyvidékre. A magas bércek közé az ellenség nem igen nyomulhatott be s így a törökök végképen sohasem tudták meghódítani Montenegrot, bár a meghódított országok közé sorozták ezt is.

Századokon keresztül a harc volt a montenegróiak kényere. Hegyei között nem tudott megélni. A törökökre való vadászat, a merészebb rablónadjárók hozták meg a fentartásukra szükségeseket. A rendezettebb viszonyok beállását a montenegróiak nem valami szívesen fogadták s ma is fájó szívvel gondolnak vissza a régmúlt idők boldog állapotára, mikor egy-két kardvágással talán az egész évre való szükségletüket meg tudták szerezni. Ez a múlt tanuskodik amellett, hogy a montenegróinak még ma is egyetlen erénye a harcias bátorság. Eلسánt, vad ellenség s eről a tulajdonságairól a most folyó világháborúban is — sajnos — sok vér árán szereztünk szomorú tapasztalatokat.

Talán az életmód az oka, hogy a montenegróiak majdnem kivétel nélkül hatalmas termetű, erős emberek, akik a férfisépségek mintaképei le-

hetnének. Velük szemben az asszonyok kevés kivétellel elsatnyultak, elcsigázott, beteges kinézetűek. Ennek az oka az, hogy a családientartás teljesen az asszonyok kötelessége volt és az ma is.

Montenegroának sok tekintetben irigyléreméltó viszonyai vannak. Közigazgatása igazi patriarhális. A család főcsaládjában feltétlen ér és bíró, kinek ítéléte ellen egyenesen a fejedelmhez van felfolyamodás. A törvényei is egész különlegesek. Montenegroában ha egy ember lopáson éri a másikat, a károsult fel büntetlenül kivégezheti a tolvajt, vagy ha egy montenegrói verkedést kezd, azt bárki leszurhatja vagy lelőheti, egyetlen hajaszála sem görbül meg.

Az ország fővárosa — Cetinje — nem nagyobb, mint egy jókora magyar falu; rajta kívül nincs is több városa az országnak. Alig néhány száz ház van benne; összes lakosainak száma nem egészen négyezer. Itt született 1841-ben I. Miklós (Nikita), aki 1860. óta ül a montenegrói trónszékben. A cetinjei „királyi lak” egy szép nagy — községváza. Régi, egyemeletes, világos kére mázolt épület, az ablakai kicsinyek, az ablakrákák fehérre festettek. Az első emeleten, az épület előtti tér felől balkon — fából. Fából van az épületbe vezető lépcsőzet is. — Nikita nagyon leereszkedő. Kiül az erkélyre egy karosszékbe, körülállják a kényvezető és ügyes-bajos emberek és szépen, családiasan, írott törvény nélkül elintézi az ügyüket. Azután kikocsizik. Az utcán többször megállítja kocsiját és beszélget

ezek is kezdték meg a monarchia ellen a támadást. Ezek voltak a legelsőek is, akik porba sujtattak.

Nem akarunk vérmes reményeket táplálni s nem akarjuk azt mondani, hogy Montenegro példáját rövidesen más ántánt-államok is követni fogják. De ellenségeinkre föltétlenül borzalmas hatása volt annak a hirnek, hogy Montenegro kiugrott a szövetségéből. Ez talán föl fogja nyitni az angol, a francia, az orosz és az olasz nemzet szemét. A lavina megindult s ez maga alá fogja temetni ellenségeinket.

Ének a toronyóráról.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Ismert kezekből, lapunk egy hü előfizetőjétől kaptuk az alábbi levelet, melyet megszívlelés végett ajánlunk az illetékesek figyelmébe:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Becses lapjában mindig helyet adott azoknak a felszólalásoknak, melyek a közérdeket szolgálják, s ha most ismét egy már sokszorosan agyoncsépeelt dologért veszem türelmét igénybe, tesztem azt azért, hogy kifejezést adjak annak a felháborodásnak, amely a város sokkal több polgárában van meg, mint ahogy az igen tisztelt előjáróság azt gondolja — ha ugyan gondolja.

Nehogy sokáig kétségben hagyjam aziránt, hogy miről van szó, — mert sok mindenről lehetne ilyen bevezetést írni! — megmondom mindjárt, hogy a toronyórát akarom megénekelni, természetesen *hiába*.

5—10—15, sőt 35 perc sietés egy küldőnél, vagy hivatalnoknál, mikor bemegy az irodába, nagyon dicséretre méltó dolog s a toronyóránál, sem volna baj, ha a sietés állandó és egyforma volna, de mikor ez napról-napra változik s a mutató 35 perccel pl. visszaesik 10-re azért, hogy másnap ismét 20-ra emelkedjék, mégis zavaró. Igaz, hogy 10—15 perc nem nagyon zavarja meg a világ rendjét, de mikor pl. az iskola a toronyóra szerint tartja az előadásait, mégis csak zavarólag hat, mert az ember soha sem tudja, hogy

alattvalóival. Mintha csak a jegyző uram beszélgetne a kisbíróval. De éppen ebben a leereszkedésben rejlik Nikita népszerűsége.

A népkatonaság eszméjét Montenegro már megoldotta, amennyiben 15 éves kortól egészen késő aggyastán korig minden férfi hadköteles és fegyverbe szólítható. Amíg a férfi harcol, az aszszonynépség ellátja a hadtápszolgálatot, valamint az összes hadimunkákat, de ha kell, harcol is.

Az államkassza állandóan deficitelt dolgozik. A deficitet, a fejedelem jövedelmeit és a hadsereg szükségleteit orosz és olasz szubvenciókból fedezik, amit Nikita a családi összeköttetéseinek köszönhet. Egyik leányát ugyanis Victor Emanuel olasz király, másik leányát Nikolajevics Miklós orosz nagyherceg, egy harmadikat pedig a szerencsétlen sorsra jutott Péter szerb király bírja feleségül.

Montenegro vasuti „hálózata” legkisebb az összes európai államoké között, aminek legfőbb oka a rossz földrajzi fekvés. Egyetlen vasutvonala van s ez alig van 20 kilométer hosszú. (Tehát mint Alsólendvától Belatiné.)

A lakosság műveltsége meglehetősen alacsony fokon áll, bár az utóbbi időben sok pénzért költ iskolákra. A lakosság egyedüli jövedelmét az állattenyésztés képezi; kecskét, sajtot, gyümölcsöt visznek ki s ebből fedezik gabona- és más szükségletüket.

Érdekes, hogy az első nyomtatott könyv 1878-ban jelent meg Montenegroban. Dacára ennek, már elég szép irodalmuk van. Sok ősi harci dalt és történetet találnak, melyeket szájhagyomány gyanánt gyűjtöttek.

Montenegro lakossága a görögkeleti egyház hívei.

Közl.: ov.

mikor küldje a gyermekét az iskolába. Az embernek a napi munkájába bele kell illeszteni a mindennapi óraigazítást, s hogy ez az órának mennyire használ, arról Mayer ur adhatna szakvéleményt.

Igazán itt volna az ideje, ha a város valami rendet hozna be legalább ezen a téren s ne bolonditana a lakosságot ezzel az órával. Mert ez valóságos bolondítás. Vagy ha nem tud másképp segíteni a dolgon, hát állíttassa meg, én azt hiszem, hogy Mayer ur megteszi a város érdekében azt, hogy órásüzletének kirakatába kifüggeszt egy pontosan járó órát, a melykhez nyugodtan lehet igazodni.

De ha minden áron óra kell, úgy csináltassák azt meg, s ha megcsináltatták, az óra felhasználás és igazgatását ne bízzák egy hozzá nem értő lakosinásra, hanem bízzák egy hozzá értő szakemberre. Azt hiszem, nem terhelné a költség a várost, mert az utcák sötétségéből befolyt jövedelem bőven fedezné ezt a kiadást.

Meg vagyok győződve róla, hogy lehetne ezen segíteni, csak jó óra, a lakatosinas-rendszer megszüntetése s még főleg az kellene hozzá, hogy az illetékes tényleg az *másik* fülkébe egy kis vattát tennének, hogy ami az egyikben bemegy, az a másikon ki ne jöhessen.

Tudom, hogy levelem megírása nagy luxus, mert a mai árak mellett a falra borsó dobálás elég költséges mulatság, de valahogy majd bespórolom ezt a kiadást.

Soraím közléseért köszönetet mondva maradok teljes tisztelettel

Egy előfizető.

Prohászka püspök a hazáról és a hősök jövőjéről.

A tudós székesfehérvári püspök f. hó 15-én Keszthelyen a tartalékkorház ünnepélyén gyönyörű hazafias beszédet mondott. Aból való a következő rész:

Ha nincs is még a parlament által szentesítve, de a szívekben meg van ezerve: ha valakinek jár rög, annak jár, aki azt a vérevel megöntözte. Nincs az a gróf, nincs az a herceg, nincs az a püspök, kinek annyi joga volna az ősi földhöz, a hazai kenyérhez, mint annak a hősöknek, aki a saját vérevel küzdötte ki azt. Ezek a mi seregeink nem Landsknechtek, nem zsoldosok a középkorban, akik királyukért harcoltak, mert megfizették őket, itt mindenki harcol a hazáért, amely az övé. Mikor tehát visszajönnek, akkor azoknak az embereknek élet, kenyér, otthon, boldogulás, szent jogok kellene, mert a haza egy absztrakt fogalom, a konkrét valóság: a ház és a hon. Senkinek nincs hazája, akinek nincs háza, senkinek nincs hona, akinek nincs otthona. Az érzelék logikájának nevében mondom ezt és nem ironiá: ubi bene, ibi patria (ahol jó sorom van, ott van a hazám), de azt követelem: ubi patria, ubi bene (ahol a hazám van, ott jó sorom legyen), mert nem kívánhatom azt, hogy aki hő volt, aki büszkén horotta a királynak uniformisát, aki a lövészárkokban megállta a helyét dicsőségben, az aután olyan hős legyen, aki koldusrongyokba öltözködik és ha megnézi magát, elpiruljon szégyenében.

Van azonban még egy érvem, amely belevilágít abba, hogy miért kell tennem, gyógyítanom, oltalmaznom, enyhítenem, szeretnem, nagyon-nagyon. A magyar földön kétféle igaz, hogy a magyar nép tudja ontani a véret; az egész történet végig véres, az nincs tentával írva, az vérel van írva. A magyar tudja ontani a véret, de pocskolóni a vért, azt nem szabad. Önteni, ha kell, teretarádatban, de pocskolóni annak minden cseppét bűn. Ha tekintem ezt a magyar történelmet, látom a magyar nép hivatását. Ez a hivatás nem az, hogy ez egy nagy nemzet legyen terjedelemben és millió számokban, hanem egy nagy nemzet legyen európai kulturhivatásában. Azért állítottam oda arra a megyére, ahol találkoztja, itt közzé legyen a keletnek a nyugattal. Beleállított a Gondviselés ebbe a medencébe, hol leszakad az ázsiai förgöget özőnvíze, víláma, ráállított arra a barázdára, ahol Nyugat-Európa

föltött a cízizmus és a régi török felhold (nem a mostani) bele szokta eresztini a maga erejét, hogy felszánta azt és hogy lerontson mindent. Ha tehát elismerem azt, hogy a magyarságnak nem imperialisztikus álmai vannak és ha elismerem, hogy ha a magyar róna tengerre is mutat, dreadnoughtokat sohasem mutat, fel kell ismernem, meg kell győződnöm arról, hogy az embernek itt más hivatása van, az a hivatás, hogy ez a magyar vér hogy folyni tudjon, hát éros nemzetiségben fejtsék ki az erejét.

De minél inkább győződnöm meg, hogy ez a magyar hivatása, annál inkább iszonyodom a vérenek pocskolásától, pazarlásától. Pedig nem csak harcban folyik a magyarság vére. Gondoljanak az amerikai kivándorlásra. Hogy szakad oda a magyar vér. Gondoljanak a gyermekhalandóságra. A gyermekhalandóság statisztikája a borzalom megvilágítását ereszti bele a kultúra mélységeibe. Azért mondom, testvérek, hogy minden árva egy-egy szétloccsanó hulláma ennek a magyar vérenek, hogy minden szenvedő ember egy kiháló szikrája ennek a hatalmas nemzeti tűznek; azt az árva meg kell menteni, hogy szét ne loccsanjon a nemzeti hullám, a szenvedőt fel kell emelni, biztosítani, hogy ki ne hulljön a nemzeti erő nemes tüze; éppen azért azt szeretném, hogy a magyar nemzetnek az a népmertési mozgalma erőteljes legyen; szeretném, hogy ha a lelkek kitűzsednének, hogyha olvadnának, ellágyulnának, egy prófétai ihlet szállna meg, hogy siessünk, hogy mentünk, miután e nagy világtörténelmi hivatással bíró nemzetnek vissza kell varázsolnunk mindazokat a nagy áldozatokat, melyet az emberiségért hozunk; szeretném, hogy ha ebből a népmertésből a magyarság kultusza lenne.

Egy gondolatot penditek meg, mely Magyarországon főleg tíz év előtt esendült, vibrált mindnyájunk szívében. Akkor megszállt minket valami csodálatos érzés, hogy szeressük a magyarságot és kivirágzott a hazai föld rögéből egy csodálatos virág és belenőtt a szivünkbe: a tulipán. Ez a tulipán máskor is nőtt, de meg nem értették; ott díszegett azon a fölökádon, ott láttuk a szegedi biécskán, de nem értettük a szavát, hogy szeresd a fajodat, szeresd a magyart, mentesd meg, segítsd meg, ne folyjon ki a vér és az ereje, nyulj a hóna alá, munkáit a tied, pénzét a tied, házádat csak úgy tartod meg, ha gazdaságilag érős leszel. Ez volt a magyarság tíz év előtti szeretete. Szégyenlem magamat, hogy a tulipán elhervadt, hogy az a szó elnemült, de ma a magyarság szeretete egy más szimbolummal lép elénk, egy más magyar virággal: az árvalányhajúval. Tíz év előtt tulipán, ma árvalányhaj.

A tulipán elhervadt, az árvalányhaj nem fog elhervadni, mert nem tud elhervadni; azért foglem, hogy az a régi szeretet most, ha tíz év múlva az árva szeretében tüzet fog, az nem fog elhamvadni, hogy az a szimbolum a nemzet erőteljes akciójában kivirágozva többé nem fog elhervadni. Látom azt a magyar Hungáriát, amint felvillogtatja kardját, mutatja, hogy nézd, szeretem, de a másik kézben az árvalányhaját lobogtatja felém és azt mondja: szeresd te is, én ott kinn dicsőséget hoztam rád, a front mögött dicsőség hozt te magaddal, ne vérel, de a vérel táplálkozó szeretettel, ne felelj, hogy szeretsz, itt egy felelet van: a tett. Tégy; ha teszesz, akkor szeretsz; biztosítalak, hogy ahogy azok győztek ott kint, úgy győzni fogunk itt benn, ha szeretünk, ha nagyon, fölségesen szeretjük ezt a fölséget, áldozni tudó, véret ontó, de hazáját úgy is megvédjük magyar nemzetet. Szeressünk és győzni fogunk!

Harctéri napló.

Írja: VLAY IMRE.

XI.

Bohrkát tehát megvittuk. Űtközés után előtörtettek a konyhák a friss menzáival. Evett az egész bakatársaság. A krumplibarádzákban olyan halál falatozott minden ember, mintha nem is a világ torkában lett volna meg két órával ez előtt, hanem lakodalomban. Furcsa istenteremtése is a baka! Már sokszor gondolkoztam azon: mikép lehetne jellemezni, de azt kell hinnem, hogy ez képtelenség, mert még senkinek sem sikerült. A legalamásabb ember is, ha felveszi az „angyalbört,” meg a „bakabutort,” már kötéltre való huncut. Egyesül benne — hogy ne mondjak mást — a suszterian huncut pajkossága, a diák

furfangja; hiu lesz és minden tetszik neki, amiről gondolja, hogy használni tudná. Egy eset. Cerkasiból marsolunk ki. Egy baka éppen akkor „sülyeszt” el egy — a bogárnárműhelyekben használatos — ugynevezett szivókest. Megkérdezem:

— Minek ez neked?

— Hátha jó lesz valamire, kadét ur!

Ha látja, hogy feljebbvalója megosztja vele a nyomorúságot, hű, mint az eb és vele megy mindenhová. Egy dolog van csak, amitől a baka irítozik: a mars. Pedig hát azért baka, hogy a maga lábán járjon. Le is nezi ám a huszárt!

Egy régi anekdotát hallottam felelevenedni, mikor a Krasov—lembergi műuton masiroztunk. Izzadtak a jó zalaik a 250 darab „éles” alatt. A nyolc méter széles uton, velünk párhuzamban és egy darabig mellettünk poroszkál el egy huszár—eskadron. Leszól ám a lórl nagy heytékn és gunyosan az egyik huszár:

— Na bundás, nehéz a borja, mi?!

Nagyot hallgat először a baka, majd pipáját foghegyre taszítva visszakijátja:

— Kérdezd meg a lovadtól, te dongalábú!

Letts is ám nagy röhögés a bakák között; a huszárak meg mérgesen ügettek tovább.

Menázi után egy egészségeset aludt az egész banda. Egy félóra múlva már csak a tábori őrsök voltak ébren, a többi ugy aludt, egy szuszogott, mint a dudá... Vajjon miről is álmodhattak? Otthonról, családról, lányról...

Másnap reggel öt órakor zavartak fel bennünket. Bemarsoltunk Bobrkába. Bobrka egy nagyobbserü város, olyan lehet, mint Zalaegerszeg. A lakosság nagy százaléka lengyelzsídó. Iszonyu piszkos, lompos népség. Annyifele színt emberek közt még nem volt alkalmam látni, mint itt. Láttam lányokat és asszonyokat a legsárgább szőktől a vörös, sötéttörpös szín minden árnyalatán keresztül a legsötétebb feketéig; láttam férfakat — kivétel nélkül szakállal — kik között a sárga-, okker-, barna-, piros-, vörös-, réz- és fekete szín minden árnyalatát képviselve volt szakálluk színe által; természetesen fülük mellett az elmaradhatatlan hajtűncsésel.

Iszonyu bőbeszédűséggel és heves gesztusokkal adták elő, hogy mennyit szenvedtek a gorbomba, durva „moszkolik”-től. Cigarettát, dohányt, szivart kínáltak megvételre. Előkerültek az eddig rejtve tartott árúk: a csokoládé, sütemény stb. (A baka nyalánk is!) Hanem a konjunkturát nagyon kihasználják, mert pl. egy cigarettát, miből idehaza kettőt kap az ember egy krajcárért, náluk három krajcár volt darabja; egy pakli 8 krajcáros dohány 60 fillér és a 12-ös egy korona. Egy szület csokoládé 15 krajcár, egy darab keksz-sütemény, vagy egy szem cukor 2 krajcár. Szóval „megnyomták a gombot”, mint a baka mondja. De azért elfogyott minden az utolsó poszemig, mert minden baka színté örült, hogy végre egy hely, ahol a „jancsibankót” felválthatta és elosztozhatott a „lénungon.” (Az aprópénz elégtelensége miatt öt-öt ember kapja egyben a lénungját.)

A város maga siralmas állapotban volt, mert az oroszok — mielőtt kivonultak belőle — felgyújtották. Igazán, kétségbeesítő volt nézni a rombadöntött, kormos, egykor szép emeletes házakat, a felégett, kirabolott boltokat, a felüdt kereteket és jóságokat. Az egész városban három teljesen ép épület volt csak: a görögkatolikus templom, a paplak és a kórház, minden más épület meg volt többé-kevésbé sérteve. Mi sem természetesebb, mint hogy mi a paplakot „tiszteltük meg uri jelenlétünkkel,” mint Dillinger főhadnagy ur megjegyezte.

A paplak egyik szobája borbélyterem lett, hol az ötödik és hetedik század borbélyai szorgoskodtak, akár csak otthon a „műterem”-ben. A másik szoba lett a mosdó-, az előszoba, meg a raktár. A pap — mint ilyen — nőten ember volt és „unokanővére” látott el bennünket friss fehér kenyérral, kaláccsal és vajjal. Hogy mennyire kiszoktunk az ilyen korból, bizonyítja az is, hogy a fehér kenyér mellé nem ettünk semmit, de a kalácsot már vajjal kentük meg.

Imgy beraktároztán magunkat — minthogy éppen vasárnap volt és istentisztelet — elmentünk az istenházába, hol a sok baka olyan számban vett részt, hogy a — jövetelünkért Istennek hála-kat rebegni akaró — cibiletet a templom előtti térségre nyomta ki, miert is azok jobb alkalomra hasalztván az ajtóasszóságot, elszeltek pincéikbe (no igen, mert házaikat leégették az oroszok.)

Délután egy órakor keltünk utra. Direktió Lany—Rehfeld—Sarniky.

Még egy érdekes jelenet. Az egyik kormos

ház előtt öreg zsidó áll, 23—25 év körüli szép erős fiával. Gyönyörködve és egyik kezét a másikkal simogatva, látható örömeteljes izgalommal néz bennünket. Mikor mellette elmegyek, meg-rántja a bluzomat és kérdi:

— Ach á Jide?

Miért vegyem el a kedvét, gondoltam. Ráfeletem:

— Ja!

Csóválta a fejét:

— Haj, jaj!... I' mecht á mitgen, aba i' bin scho' zu ali!

— Sie brauchen nicht mit kommen, aber den junge Herrn dort...

Az öreg megrökönyödve nézett a fiára.

— Er wird schon kommen, — folytattam.

— Er wird auch so eine Engelhaut bekommen, — szoltam a ruhámra mutatva.

— Agyé! — kiáltottam még feléje és szaladtam a cugom után. Visszanézve láttam, hogy az öreg heves gesztusokkal tárgyal valamit a fiával.

Ez volt az első eset, hogy lengyelzsídó hit-sorsosnak nézett.

HIREK.

Farsangot mutat a naptár,

de a bálnak, táncestélyeknek csak emléke él már. Nem is lehet ez másképpen most ebben a jajjal, vérral, veszedelmekkel teljes világban. Mikor künn a harctereken patakokban folyik a meleg embervér, mikor csonkán, benán, nyomomorékon kerülnek haza vihartépett lelkű harcos fiaink. Mikor vagyonos emberek válnak máról-holnapra koldussá a háboru pusztításai miatt; mikor piros, egészséges férfiak harcos karja lesik mindörökre mereven, hidegen — éretünk. Akkor azok, akik ennyit kiállnak a mi nyugalmunkért, a mi jóvótunkért, mindenesetre megérdemelnek tőlünk annyit, hogy itt a csendben, biztonságban, sok száz kilométernyire a veszélytől, legalább hálával gondoljunk rájuk és ne hejehujázzunk, ne dorbe-zoljunk, ne ugráljunk... Akinek pedig nincs elég megértése ezekhez a dolgokhoz, vagy túlságos nagy benne a virtus, az menjen a lövészárokba, ott aztán majd megérti, hogy miért nem illik most mulatni?

Mikor az egész világ gyászol, mikor nemzetek összemlása, megsemmisülése van napirenden, mikor a honi rögtér félve remeg mindenki, aki gondolkozni bír, mikor az anyagi gondok sulya napról-napra sulyosabb lesz az emberek vállain, mikor mindenkinek megvan a busulni és aggodniivalója: akkor felesleges döszölni, szórakozni azért, mert farsang van és így volt szokás a békeidőkben. De éppen mert ez az idő messze van már a hátunk mögött s éppen mert ennek az időnek sok életelve, célja mondott csütörtököt a ma rémideje alatt: azért báran hagyhatjuk a farsangot is a sutban, még akkor is, ha nem volna hozzá elég lelki finomságunk, hogy megértsük: miért nem illik most mulatni?...

— **Halálozás.** Kaczun Ignác, Mura-szerdahely község régi, érdemes igazgatótanítója hétfőn virradóra elhunyt. Kaczun hosszú időn át, évtizedek óta működött a községben, generációkat nevelt fel s puritán egyéniségével az egész vidék tisztelét és becsületét bírta. A magyar kultúrának, a magyar nyelv terjesztésének fíradhatatlan, buzgó apostola volt ott a horvátlaktá vidéken s ebbeli érdemeiért többször jutalmat is kapott. Halálhíre az egész vidéken őszinte részvételt keltett.

— **Vend hősök halála.** Folytatjuk azoknak a vend hősöknek a névsorát, akik a haza védelmében hősi halált haltak. A *murabaráti* körjegyzőség területéről eddig a következők estek el: Pintarics Ferenc murahelyi kovácsmester és köz-

ségi esküdt, cs. és kir. szekerész, nős, 3 gyermek apja; Balazsic István murabaráti földműves, vadászterredbeli vadász, nős, 2 gyermek apja; Vuicskó Iván hársligeti földműves, népfelkélő, nős, 1 gyermek apja; Legény Mátyas lendvarózsavölgyi cipész, nőten; Zsálíg István lendvarózsavölgyi földműves, nős, 4 gyermek apja; Püczkó István lendvarózsavölgyi baromfikereskedő, népfelkélő, nős, 2 gyermek apja; Zvér István murabaráti illetőségű nőten huszár; Páner István murahelyi illetőségű nőten gyalogos-örvezető; Maucsec István lendvarózsavölgyi lakos, nőten földműves; Vass István lendvarózsavölgyi lakos, népfelkélő; Zsizsek Márton lendvarózsavölgyi földműves, honvéd, nős, 3 gyermek apja; Lipics Lőrinc lendvarózsavölgyi illetőségű nőten honvéd; Maucsec András lendvarózsavölgyi illetőségű honvéd, nős, 3 gyermek apja; Mészárics Márton murabaráti földműves, nős honvéd, 3 gyermek apja; Krányec Mátyas murahelyi honvéd; Apatics József lendvarózsavölgyi népfelkélő, nős, 4 gyermek apja; Miholics István murahelyi illetőségű nőten népfelkélő; Kousz Iván hársligeti lakos, nős, 1 gyermek apja; Skilec István murahelyi lakos, nőten honvéd; Szabotin József lendvarózsavölgyi lakos, nős honvéd, 2 gyermek apja; Tratnyek Mátyas hársligeti lakos, nőten gyalogos.

— **Csendőrségi hír.** Kurucz Jánost, csendőrszűnkhoz beosztott csendőrszűkvezetőt örme-terre léptették elő.

— **A sebesültek részére.** Harangozó József nagypapjánai vendégloz 2 kor. 20 fillért gyűjtött mutató vendégei között az alsólendvai tartalékkórház részére. Az összeget átadta nekünk s mi köszönettel továbbítottuk a Vöröskereszt elnökségéhez.

Ij. Sbul Karsci Radamosból lapunk utján 1 koronát küldött az alsólendvai kórháznak. Rendeltesíteli helyére jutattuk.

— **Fábián-nap kórházunkban.** Csütörtökön reggel intím, kedves ünnepség folyt le a helybeli tartalékkórházban. Ekkor volt ugyanis dr. Józsa a Fábiánnap, a kórház népszerű vezető-örvosának névnapja és a sebesültek ezt az alkalmat felhasználni arra, hogy hálájuknak kifejezést adjanak a szeretetteljes és gondos gyógykezelésért. Reggel, amikor dr. Józsa a kórház-épületbe megérkezett, a sebesültek összegyűltek a nagyteremben s Gold Ferenc szakasz-vezető, a kórházban szolgálatot teljesítő altiszt, a belépő vezető-örvost a sebesültek nevében felköszöntött, majd pedig emlékezőpénz átadta neki a sebesültek és a kórházi személyzet csoportképt. Dr. Józsa Fábiant meghatva mondott köszönetet a kedves figyelemért s ezzel véget is ért az egyszerű, de annál őszintébb ünnepség.

— **Gyászrovat.** Nagy mutlu zalamegyei család törzsoke dolt ki a minap Zalaegerszegen. Mihalovich Károly nyug. törvényeszi bíró és ügyvéd, az egykori híres és tudós jogász 80 éves korában elhunyt. Mihalovich Geza volt honvédszázados, József főhercegnek kínos botránnyok között szerepelt egykori adutjánas és ennek két nővere (egyik néhai dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő özvegye) édesapjuk halálát gyászolják az elhunytban. Gyermekain kívül özvegye is siratja. Mihalovich Károlyt óriási részvét mellett kísérték Zalaegerszen örök nyugalomra.

— **Az 50—55 évesek hadikötelezettsége.** A monarchia mindkét államában tegnap tették közzé azokat a törvényes intézkedéseket, melyek által az eddig az 50. életévig terjedő hadiszolgálati kötelezettséget az 55. életévig terjesztik ki. Ez a kiterjesztés amiat vált szükségessé, hogy az újonnan létesített népfelkélőkategóriák egymásután való behívása folytán: egyre több személyes hadiszolgálatásra kötelezett férfit hivatka be fegyveres szolgálatra, akiknek pótlásáról okvetlenül gondoskodni kell. Az 50 éven túl hadiszolgálatást teljesítők csakis az ország belferítelen, a tábori hadsereg körzete mögött és szakadatlanul 6 héten át vehetők igénybe s ugyanakkor a személynék újabb behívása csupán egy-két hónapi megszakítás után történhetik.

— **Megmarad a hadiadó 1916-ban is.** A pénzügyminiszter rendeletben tudatta Zalamegye törvényhatóságával, hogy a hadiadó 1916-ban is életben marad. Zalamegye törvényhatósága a jövő hó folyamán rendkívüli közgyűlést fogja az adófelszámolási bizottságot megválasztani.

— **Vásár.** Alsólendván a legközelebbi országos állat- és kirakó vásár f. hó 25-én, kedden lesz.

— **Kicsérelék a lisztutalványokat.** A kormány tudvalevőleg egy minapi rendeletével a kenyérjegy- és lisztjegy-rendszer az egész országban kötelezővé tette. Az új rendelet a liszt-fogyasztást, illetőleg a napi adagot az österme-léssel (földműveléssel) foglalkozóknál és a szellemi munkával foglalkozóknál (hivatalnokok) redukálja, míg az erősebb testi munkát végzőknél (iparosok) emeli. Az östermelők napi adagja személyenként eddig 468 gramm volt, ezután 400 gramm lesz, a hivatalnokoké 260 gramm volt és 240 lesz, az iparosoké 260 gramm volt és 300 gramm lesz. Nálunk Alsólendván, mivel itt már körülbelül egy esztendő óta van hozva az utalványrendszer, csak annyiban lesz változás a lisztvásárlás terén, hogy a napi adagokat az új rendelkezés képest nálunk is módosítják. E célból a város legközelebb be fogja vonni az eddigi lisztutalványokat és újakat bocsát ki. Mindenki természetesen csak annyi lisztől kap utalványt, amennyire az aratás idejéig — a napi adagot véve alapul — joga van, tekintet nélkül arra, hogy eddig igénybe vette-e a lisztjegyét, vagy sem. Mielőtt az új lisztjegyeket kiadják, mindenkinek be kell vallani, hogy mennyi liszt van a birtokában.

— **Megkezdődött a fémbeváltás.** Hétfő óta az Alsólendván kijelölt fémbeváltó helyek, a Marton Kálmán- és a Tivadar Ferenc-féle vaskereskedések, foglalkoznak fémbeváltással a hadsereg részére, ahol a beszolgáltatott fémeket a megállapított árak ellenében veszik meg. Aki fém-tárgyait most át nem adja, attól később rekvirálás után fogják elvenni azokat.

— **Prohászka Ottokár Keszthelyen.** A keszthelyi tartalékkórház a „Hohenberg Zsófia Gyermekvédelmi Alap” és az „Ottokár Hadiárva-ház” javára szombaton, január hó 15-én nagy ünnepséget rendezett, melyen az ünnepi beszédet Prohászka Ottokár, Székesfehérvár püspöke mondotta. A tudós főpap szereplése iránt megyszerte a legnagyobb érdeklődés mutatkozott s a keszthelyi színház színlítt meglett közönséggel. Az előadás dr. Fodor Oszkár kir. tanácsos, a tartalékkórház főorvosa üdvözölte a püspököt, aki óriási hatása beszédet mondott. Gyönyörű szózatát — melynek egy részletét mai számunkban közöljük — a közönség mély megilletődéssel hallgatta s végül frenetikus tapsal honorálta. Az ünnepélyen közreműködött még Komlósy Emma, a Vigszínház művésznője és Stefanidesz Károly, a Vigszínház karnagyja. — Prohászka püspök másnap, vasárnap a templomban tartott magas-szárnyalású szónoklatot.

— **Tilos a narancs- és datolyabehozatal.** A kormány rendeletet adott ki, mely az ellen-séges államokból és gyarmatokból megiltotta a datolya, narancs, safrány, ananász, szarvasgomba, kápri, márvány- és alabástrom-kőtáblák behozását.

— **Visszaállítás a vasárnapi munkaszünetet.** Mint értesülünk, a keresk. miniszter legközelebbi rendeletet fog kiadni, melyben a vasárnapi munkaszünetet visszaállítja s elrendeli, hogy az üzleteket újból délelőtt 10 órakor kell bezárni.

— **Az orosz-dán misszió tagjai Csáktornya.** Az orosz hadifoglyokkal való bánásmódot ellenőrző orosz és dán hölgymisszió a múlt héten Csáktornyára is ellátogatott. A bizottság a hadifoglyokat a váróháza tanácstermében tüzetesen kihalgatta, majd pedig az épülő barakkokat szemlélte meg.

— **A francia sárgakönyv,** a háború előzményeinek történetét tartalmazó diplomáciai okiratok gyűjteményének legérdekesebb és helyenként legizgatottabb fejezete is megjelent magyar fordításban. A „Világháború okiratai” című, a Népszava-könyvkereskedés kiadásában megjelent okmánygyűjtemény a francia sárgakönyvvel teljes befejezést nyert. A francia sárgakönyv ára 1 kor. 50 fillér, a teljes gyűjtemény 5 K 50 fillér, kapható minden könyvkereskedésben.

— **Pótlás.** A szilveszteri hadiestély felül-fizetőinek mult számunkban közölt névsorából a rendezőség tévedéséből kimaradt Gombos István helybeli kereskedő neve, aki 2 koronát volt szíves felülfizetni az estélyen.

— **Az égő istállóban.** Muraszombatból jelentik: Urdomb községben a napokban éjjel tűz ütött ki Czug János gazda istállójában. A gazda, hogy három tehéntől kimentse, behatolt az égő istállóba. Az állatokat ugyan megmentette, de ő maga olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy éleibenmaradásához nagyon kevés remény van.

Gyilkos orosz fogoly.

— Saját tudósítónktól. —

Szombaton éjjel megdöbbenő, rémes gyilkosság történt Nován. A községben a lakósságnál hónapok óta egész sereg orosz fogoly dolgozik a gazdaságokban, kik közül az egyik szombaton éjjel borzalmas büntetést vetemedett. Tizenkilenc rettenetes kézzurással megölt egy leányt azért, mert a leány nem hallgatta meg szerelmi ajánlatát.

A megrendítő tragédiáról a következőket jelentik Nováról:

Martincsevics Ferenc novai kántortanítóval dolgozott már hónapok óta a gazdaságban Viedugin Grigori 31 éves orosz fogoly. Engedelmes, dolgozó, használatos ember volt a fogoly, akinek csak egy hibája volt: szerelmével állandóan üldözte a tanító cselédjét, egy Császár Regina nevű 18 éves viruló szép leányt. A leány a legyekedő fogoly tolokodása miatt többször panaszkodott a gazdájának, aki ilyenkor mindig rendreutasította a foglyot s megfenyegette, hogy ha nem hagy békét a leánynak, elzavarja a háztól. A fogoly ilyenkor megígérte, hogy többé nem kellemetlenkedik a leánynál, csak továbbra is maradhasson a tanítóék házában.

Szombaton este vendégek voltak Martincsevicsnél. Körülbelül már éjjeli 1 óra felé járhatott az idő, mikor a cselédeleány, Császár Regina kiment az udvarra a kuthoz. A fogoly — aki egy sötét helyről lehetett a leányra — egyszerre előlépett és tört magyarsággal megint ajánlatot tett a leánynak. Megígérte Császár Regínának, hogy háború után visszajön Novára, itt fog letelepedni s feleségül veszi, de ennek ellenében tegye meg neki azt, hogy ha a vendégek emennek és a tanítóék is lefeküsznek, engedje be magához éjszakára.

A leány megint elutasította a fogoly ajánlatát és ez volt a veszte. Mert a fogoly, aki az elutasításra el lehetett készülvé, a kezében tartott suszterkessel rárohant a szegény leányra és **itzenkilenc** mély szurással megölte. Már az első szurás halálos volt s utána a leány egy hangos jajkiáltással összeesett, de a megvadult ember a görbe késsel még tizenhatsz szurást tett áldozatán s csak akkor hagyta abba a rettenetes munkát, mikor a tanítóék ajtaját kinyitani hallotta. Akkor otthagya áldozatát és elment a szobájába lefeküdni.

A szegény leányt óriási vértócsában találták meg a kut mellett.

Viedugin Grigori a csendőrök előtt egy pillanatra sem tagadta, hogy ő a rémített elkövetője. Beismert mindent s nagy szerelmét hozta fel indító okul.

Az eset óriási izgalmat kellett a községben, annál is inkább, mert több háznál vannak orosz foglyok, kik a gazdaságban segédkeznek a lakóknak. A gyilkos foglyot egyedőre a csendőrlaktanyán vitték őrizetbe. Viedugin Grigori egy őrizetlen pillanatban kiosont a laktanya konyhájába, ott kést szerzett és felvágta kezén az ereket. A gyorsan igénybevevett orvosi segítség mentette meg a különben biztos haláltól.

A szerencsétlen áldozatot, Császár Regínát, hétfőn óriási részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Utolsó útjára elkísérte ugyszólván az egész község.

A gyilkos foglyot megbilincselve Zalaegerszegre kísérték, az ügyesség börtönébe.

— **Goldmark szobra.** Zenei körökben felmerült az eszme, hogy Goldmark Károlynak, a keszthelyi születésű hírneves zeneköltőnek — aki csak nemrégén halt meg Bécsben — szobrot emelnek. A szobor helye még nincs meghatározva, de mint halljuk, Keszthely vezetőfőhatalmi lépéseket tettek, hogy a szobor a zeneköltő szülővárosában nyerjen elhelyezést.

— **Verekedés az állomáson.** Vasárnap este véres verekedés volt a helybeli vasúti állomáson. Egy bevonuló parasztlégy és egy helybeli iparossegéd között támadt valami differencia, amelynek vége az lett, hogy a parasztlégy vörös fejjel került ki a csatából. Ellenfele egy bottal beütötte a fejét s késsel is megszurta. A verekedőket a csendőrséghöz feljelentették.

— **Kettős vívetségi érem.** Ófelsége elrendelte, hogy ugyanaz a vívetségi kitüntetés másodszor is kiadható legyen. Például vataki másod-

szor is megkaphassa a nagy ezüst, vagy arany vívetségi érmét. Ilyen esetben, a rendelet szerint, a második érem helyett csak egy 8 mm. széles oxidált sima vaspántocska kap az illető az első vívetségi érem szalagjára, de az érem pótdíj nem kétszereződik, sőt egyáltalán nem isemelkedik.

— **Tényleges katonák hozzátartozóinak hadisegélye.** A honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Bizottsága a napokban igen humanus rendeletet adott ki a kivételeshelyes katonák megállapítandók azok a kivételes esetek, amelyeknél beigazolást nyer, hogy ténylegesen szolgálatot teljesítő katonáknak családtagja a családentartó bevonulása következtében oly helyzetbe jut, hogy támogatásra feltétlen rászorul. Ez esetben az illető családtag a nem ténylegesen állományú katonák családtagjait megillető államségéllyel egyenlő mérvű hadisegélyben részesítendő. A jogosultak összeírása most folyik.

— **Egy postamester bűnpöre.** Beer Lajos tőrkészterüti postamester nemrég felügyeltettk az állásától s a kir. törvényszék száz-hetvenkilenc rendbeli család büntette címén vádat emelt ellene. A vád szerint a csalást akként követte el a postamester, hogy egyes pénzlesekkel feladások nagyobb díjakat szedett, mint amennyi meg van állapítva, azonkívül a tábori postára küldött és onnan érkezett portémense levelek után is díjakat szedett. A szombathelyi kir. törvényszék kedden kezdte tárgyalni a postamester ügyét, aki azzal védekezett, hogy a 10—20 filléres díjtöbbleteket a felek ajándékképpen adták neki, de eme állításának a beidézett 19 tanu nagy része ellentmondott s a postaigazgatóság képviselője is azt bizonyította, hogy még ajándékképpen sem volt szabad Beernek elfogadni a pénzeket. A törvényszék az ügyben ítéletet még nem hozott, mert az ügyesség sikkasztást is fenforogni látván, az erre vonatkozó bizonyítékok elrendelése végett a tárgyalást elhalasztotta.

— **Kinek kell tavaszi vetőmag?** A földmívelésügyi miniszter közhírré teszi, hogy akinek tavaszi vetőmagra van szüksége, a varmegyei vetőmagellenőrző bizottság útján megrendelheti. Az árakat előre le kell fizetni a városi fogyasztási adókezelésnél. Az árak: Tavaszi buza 50, árpa 42, bab 48, cinquantin tengeri 30, kuzma 50, széles tengeri 37, köles 60, bab (paszuly) 55 korona.

— **Vesztett ebek garzdálkodása a varmegyében.** Dr. Hava s Hugó nagykanizsai ügyvédek volt egy selyemszövő pincsiye. A kutyán a napokban vesztettség tört ki s megtámadta a házbeliket. Megharapta az ügyvéd feleségét, két kis gyermekét, a szakácsnőt és egy friznort, míg végre sikerült lebölköznie. A megmart embereket a Pasteur-intézetbe szállították.

A múlt héten Csáktornyán is garzdálkodott egy vesztett kutyá. Egy nagy fekete komondor, mely a vesztettség összes külső jeleit magán viselte, a városban több kutyát megmart, majd pedig Ais József vastóty gyakornokot harapta meg súlyosan, azután Vizszentgyörgy irányában elfutott. A vasutat a Pasteur-intézetbe szállították.

— **Lourdes.** A német könyvpiacra irodalmi esemény volt Lucens könyvének, „Im Kampfe um Lourdes” című műnek a megjelenése, amely a legelső regény a Lourdesről. Filó Károly kintin fordításában „Lourdes” cím alatt most magyar nyelven is megjelent ez a minden katolikust melegen érdeklő, mindvégig érdekes témájú regény, mely igen becses apológiája a lourdesi eseményeknek. Az a általános érdeklődés, amellyel a német könyvpiac fogadta a „Lourdes”-t, előreláthatólag nálunk is meg fog nyilvánulni a könyv iránt. A szépen kiállított, 292 oldalas vaskos kötetet Tóth János plebánus Fertőmegyesen adta ki és 4 K 60 fillérért önala is lehet megszerezni.

— **Élelmes kocsmárosok.** A jó bécsiek az ilyenek. Az osztrák fővárosban, mint ezt emlegettük is párszor, néhány magyar ezred honol s az ide tartozó jó magyar katonák ott is éppen csak úgy adnak kifejezést dallos jökdévkünek, mint otthon. A legutóbb pedig a „Piskaldki” kezdetű, nem éppen elsőrangú dalt fűjják, amit addig-addig hallgatott egyik-másik „wien” vendégölös, míg meg egyszer csak kipingáltatták kocsmájuk fölé a „Piskaldki”-t. Pl. az egyik: „Vendégöl a nagy piskaldki-hoz”, mire aztán a másik kollega a „Kis piskaldki-hoz” címrezt üzent. Ezek a „Piskaldki” vendégölök a Luxemburgerstrassen vannak és úgy egyikek, mint másikat seregültlátogatják a magyar bakák. Cseh katonák

persze. — írja bécsi levelezőnk — nem láthatók azon vendéglőkben, mert azokat minden ceremónia nélkül és „ancvajra” kipiszkálják maguk közül a „Piszkáldiki” vendéglők vendégei.

— **Betegség elől a halálba.** A nagykanizsai Munka-párhely kórházában ápolták súlyos betegen Erényi Béla budapesti származású, 32 közös gyalogezredbeli kadétot. Kedden délelőtt abból a szobából, ahol Erényi feküdt, revolverdörrenés hangzott. Berohantak a szobába és az ágyon fekvő, homlokán nagy lövéssel, megtalálták a kadétot. Még élt, de pár perc múlva kiszivedett. Levetet hagyták hátra, amelyben azt írja, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt várt meg az élettel.

— **A „Vasárnapi Újság”** legutóbbi száma nagy számu és renkívül érdekes képet közöl a Gallipoli térszegen vívott harcokról, ottjárt haditudósítójának felvételei nyomán; e harctérrel magyar lapban még nem jelent meg ilyen bő és érdekes közlemény. A sajtóhadiszállás műkiállítását is érdekes képsorozat mutatja be. Mocsáry Lajosról hatalmas nekrológ szól. Szépirodalmi olvasmányok: Lakatos László és Heyking grófnő regénye, Abraham Ernő novellája, Szőlősi Zsigmond tárcája. Egyéb közlemények: orosz foglyok Budapest utcáin — képsorozat s a rendes heti rovatok: a háború napjai, irodalom és Művészet, Sakkjáték, Halalozás stb.

— **A „Vasárnapi Újság”** előfizetési ára negyedévre öt korona. „Világörömlés”-től együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanínt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, felévre 2 korona 40 fillér.

— **Gyermek az ételben.** Borzalmas szerencsétlenség történt a napokban a nagykanizsai Franz-malomban. A malomépületben elszállásolt katonák ebédjét osztották ki, amikor az egyik munkás 5 éves leánya, Széles Margit, odament a forró gulyással telt kondérhoz és kíváncsian belenézett, hogy mi van benne. Amint a kondér fölé hajolt, elvesztette az egyensúlyt és belebukott a forró gulyásba. Mire kihúzták, borzalmasan összeégett. Kórházba szállították, ahol rövid idő múlva meghalt.

— **MEGJELENT** a vasúti menetrend 1915/16. évi téli kiadása. Minden utazó embernek nélkülözhetetlen. Kapható Balkányi Ernő üzletében.

Szerkesztői üzenetek.

Pórszombat. Örömmel közöljük a napló folytatását, csak sziveskedjék az eddigi porciókban, kethetenként küldeni. Az első cikket talán szerdaig meg is kaphatnánk. A cikkekben természetesen csak az érdekesebb eseményeket kérjük megírni.

L. L., budapesti hadikórház. Sziveskedjék megírni, hogy milyen hossza rugna a regény, hány számunk tárcarovatát töltene meg, mert csakis úgy vállalkozhatunk a közlésére, ha nem nagyon hosszú. Csakis tárcarovatunkban adhatnánk helyet neki, addig legfeljebb kiszorulna a vonal alól más anyag. Örülünk, hogy javul az állapota. Üdv.

Alsólendván, a Főut legszebb és legforgalmasabb pontján, újonnan épült modern házban egy szép tágas

üzlethelyiség kiadó.

A helyiségben öt év óta egy modernül berendezett mészárszék és hentesüzlet állott, mely a tulajdonos bevonulása miatt most megszűnt. **Mészáros vagy hentesnek kiválóan alkalmas a hely.**

Bővebbet a tulajdonosnál:

Balkányi Ernőnél, Alsólendva

6050

közj. hit. bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolva, hogy a **KAISER-fele Mell-Karamella** három fenyővel

rekedség, hurut, elnyálkásodás és gőrcsős köhögés ellen legbiztosabban használhatók.

Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozban 60 fillérért

kapható Alsólendván Fuss F. Nándor gyógyszerárában.

*—121

Egy csinosan butorozott emeleti szoba a Főuton azonnali kiadó. Bővebb felvilágosítás kiadóhivatalunkban nyerhető.

A miniszterium által engedélyezett és a kir. tanfelügyelőség által 663/191. sz. alatt ajánlott

Zalamegye legújabb fali térképe megjelent

Nagyon szép kiállításban iskolai és irodai célra!

Ára 22 korona.

Megrendelhető **BALKÁNYI ERNŐ** könyvkereskedésében Alsólendva

Egy jó magaviseletű, lehetőleg 2, vagy 3 fősőbb (poigári) iskolát végzett fiú ::

nyomdász-tanulónak

évenként emelkedő fizetéssel felvétetik Balkányi Ernőnél :: Alsólendván. ::

Augusztá-Naptár

a legjobb magyar írók almanachja!

Jövedelme a Nemzet Háza rokkant-otthoné.

Szépirodalmi részét írták: Bálint Lajos, Bede Jób, Bíró Lajos, Drasche-Lázár Alfréd, Faragó Jenő, Hajdu Miklós, Hájó Sándor, Hevesi József, Hervay Frigyes, Ignótus, Kosztolányi Dezső, Kozma Andor, Krúdy Gyula, Lakatos László, Lázár Miklós, Márkus Miksa, Molnár Ferenc, Nadas Sándor, Pekár Gyula, Porzsoló Kálmán, Révész Béla, Sebők Zsigmond, Szini Gyula, Tormai Cecília, Vajda Ernő.

Ár: Augusztá-Naptár ára 1 korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában, vagy az Augusztá-Alap irodájában Budapest, Károly-körút. Portóköltésig 20 fillér, ajánlott küldéssel 45 fillér.

Mindenkinek szükséges naptár!

Legjobb naptár az Augusztá-Naptár. Mindenki vegye meg, mert ezzel rokkant hőseinket segít!

Elvállalok

gyors- és gépirónői teendőket.

Barlanics Giza

Alsólendva.

Hirdetések jutányosan felvételnek és lap kiadóhivatalában Balkányi Ernő könyvkereskedésében.

Alkalmi ajándékok!

Alkalmi ajándéknak legalkalmasabb zsebórák, láncok, arany és ezüst ékszerek, China-ezüst disztárgyak, evőeszközök stb.

legnagyobb választékban, jutányos áron kaphatók

Mayer Ödön óras és ékszerésznel

ALSÓLENDVA, Főutca.

Nagy raktár fali- és ébresztő-órákban, valamint látszerészeti cikkekben, időmérőkben stb. Javítások szakszerűen végeztek!

24 A magyar és külföldi regényirodalom legjobb, legkiválóbb termékei mesésen olcsó árért! Minden füzet egy befejezett teljes regény! **»MILLIÓK KÖNYVE«** Minden kéthétben egy regény jelenik meg! **24** FILLÉR Herczeg, Szomaházy, Mikszáth, Bársony, Bródy, Pekár, Heltai, Krúdy stb. legjobb regényei! Egy teljes regény 24 fillér. FILLÉR Kapható Balkányi Ernő könyv- és papirkereskedésében Alsólendván és Muraszombatban.

Előfizetőknek
ingyenes hirdetési
rovata.

Ipar és kereskedelem

Előfizetőknek
ingyenes hirdetési
rovata.

HELYBELIEK:

ASCHERL JÓZSEF építész, építési vállalkozó. Elvállal építési tervek készítését, mindennemű építkezést, valamint szakvélemény adását.

BADER HERMAN cipész. Kész cipők raktára.

BLAU SÁNDOR vasuti vendéglője az állomásnál.

BLAU és BARTOS rőfösáru- és készruha-üzlete. Nagy raktár uri-dívat-cikkekben.

BECK OSZKÁR fodrászterme Főut, Tivadar-f. ház

DEUTSCH JÁNOS vendéglője a Vasúti-utcában

ERMÉNYI JÁNOS babsütő és mézeskalácsos.

EPPINGER SAMU téglagyáros és gőzmalomtulajd.

FERENCZY JÓZSEF vendéglős.

FREYER FÜLÖP üveg-, porcellán-, fűszer- és vegyesárukereskedése.

FEHER ANTAL köröm- és kocsikövacs.

FUCHS JÁNOS borbély- és fodrász. Főut.

GOMBOSY és WENDL fűszer-, esemegé-, rövid-, norinbergi-, üveg- és porcellán-áru kereskedése.

GROSZ FERENC bérkocsis-vállalata.

Kényelmes bérkocsis mindenkor rendelkezésre áll.

GÖNCZ GÁBOR pékmester

Özv. GALLITS TAMASNÉ kéményseprő-mesternő

GUNDERLACH ANTAL asztalos Szentjános-utca

Özv. GREGORENCICS JÓZSEFNÉ szikvizgyára, Alsó-utca.

HEGEDICS ISTVÁN eszmadia.

HEGEDÜS SÁNDOR butor- és épület-asztalos. Kész butorok és különféle koporsók nagy raktára.

KLEIN DÁVID szállítási (spediteur) vállalata

LEVASICS FERENC építési vállalkozó és cementmunka készítő

MAYER ÖDÖN óras és ékszerész. Nagy raktár china-ezüst árúban.

Elvállalja vasgyűrűk arannyal való bélelését.

MAURER FERENC szobafestő és mázoló.

MARTON KÁLMÁN vaskereskedése. Legnagyobb választék vas- és vasalásokban. Varrógép-, gaz- és ágási gép-, szén-, cement- és malomkő-raktár.

MURSICS LAJOS építőiparos.

NEUBAUER ANDRAS „Korona” nagyvendéglője

NÉMETH PÁL épület- és géplakatos.

POLLAK LAZAR nagykereskedő. Dohány és szivar nagy-árúda.

PERKÓ VENDEL hentesáru-üzlete a Főuton.

REICHENFELD LAJOS mészáros és hentes-üzlete, Főut, Balkányi-ház.

„SCHRANTZ-ARUHÁZ” (Alsólendva, Templom-ter, dr. Filkor-féle ház) legolcsóbb bevásárlási forrás rőfös-, rövid- és divatáru-cikkekben.

SIPOS DANIEL elsőrendű uriszabó (Főut).

SIMONKA JÁNOS szíjgyártó.

SCHAFFHAUSER ENDRE mechanikus.

Elvállalja varrógépek és kerékpárok javítását.

Id. SCHWARCZ SAMU fűszer-, liszi-, gabona- és szénkereskedése

STERMAN JÓZSEF ácsmester

SCHÖN JENŐ vegyesáru- és bőrkereskedése a vasuti állomás átellenében.

SPIEGEL ADOLF, a vasuti vendéglő bérőlje.

TIVADAR FERENC vas- és fűszerkereskedése.

TAKÁTS FERENCZ asztalos.

TERSZTENYÁK ISTVÁN kőfaragó és szobrász. Kész sirkóráktár, Szentjános-utca

TOPLAK JÁNOS vegyeskereskedése, mész- és cement-raktára és cement-áru készítése.

TOMKA GYÖRGY vas- és fűszerkereskedése

VARGA MÁTYÁS Alsólendva. Elad szőőltővanyokat a legjobb fajokban.

VÁRFALVI PÉTER fodrászterme Főut, Beck-f. ház.

WORTMAN BENŐ rőfös- és divatáru-kereskedése.

WEISZ LIPÓT divatárukereskedése és Tip-Top-féle cipő raktára

WALTERSDORFER ADOLF mészáros.

WOLFSOHN HENRIK központi kávé.

VIDÉKIEK:

ÁG ISTVÁN vendéglős Lendvahosszúfalu.

BRÜLL KÁROLY gőzmalma Rédics.

CSEKE KÁROLY csesztreg-paraszai gőzmalma.

DOMA JÓZSEF vendéglős Lendvasvárhegy

DZSUBAN JÁNOS vendéglős Alsólakos.

DOMJÁN SÁNDOR cipész Szentgyörgyvölgy.

EPPINGER SALAMON és FIA kereskedése Csesztreg, Eternit-pala raktár.

EPPINGER JÓZSEF kereskedő Csesztreg.

FRANKÓ ANTAL vendéglője Bántornya.

FÜRST ALAJOS kereskedő Kerkaszentmiklóson.

FÜRST ADOLF vendéglős Rédics.

FÖLDES MÓR „Royal”-kávéháza Csáktornyan.

FRANKÓ GÉZA vendéglős Lendvaerdő (Renkőc)

FLESCH MANÓ vendéglős Rédics.

FRIEDRICH JÓZSEF gabonakereskedő Beiatinc

GIDER GUSZTAV vendéglős Zeitkóc.

GÁL JÓZSEF molnar Petesháza.

GAÁL SÁNDOR molnar Rédics.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Bántornya.

HORVÁTH MÁRTON bádogosmester Beiatinc.

HERZFELD MÓR kereskedő Cellődmők.

HERZ MÓR kereskedő Velemér (Vasm.)

HARANGOZÓ JÓZSEF ujonnan megnyit vendéglője és vegyeskereskedése Nagypalánán.

Özv. KRAUSZ FÜLÖPNÉ vegyeskereskedése Lendvahosszúfalu.

KOVÁCS FERENC vendéglős Alsómorác (Vas-m.)

KOLLER JÁNOS vegyeskereskedő Göntérháza

KEMÉNY MÓR kávéháza Muraszombat.

KOHN LIPÓT mész-, cement- és deszka-nagykereskedése, Eternit-pala elárúsítása Muraszombat

KRALL MÁTYÁS mechanikus kerékpár- és varrógép javító műhelye Csáktornyan.

KANCSAL ISTVÁN vendéglős Rédics

KONTLER KÁROLY vegyeskereskedése Lendvahosszúfalu.

KÓSA FERENC cipész Nemesnép.

LOVENYÁK VINCE borbély Lendvasvárhegy

LACHENBACHER JÓZSEF kereskedő Zalabaksa

MILHOFER TESTVEREK vegyeskereskedése Lendvasvárhegy.

MAYER JAKAB kereskedő Muraszordahegy.

NEUBAUER PÉTER vendéglős Kebeleszámarton

NEMETH ISTVÁN cserepes-m. és tetőfedő Resznek

POLLAK SAMU vendéglős Murahely (Deklezsin.)

PREISS IGNÁC kereskedő Szentgyörgyvölgy.

PERKÓ FERENC vegyeskereskedő Gáborjánháza

PACSAI LÁSZLÓ köröm- és kocsikövacs-mester Nemesnép.

PFANCELTER KÁROLY a „Vigadó” bérőlje Igló.

RÖSENBERGER DAVID kereskedő Zalabaksán.

RECHNITZER JÓZSEF kereskedése Kislippa.

REINER LÁSZLÓ vendéglős Felsőszemenye.

REVERENCICS ISTVÁN vendéglős Siófok

SBÜL KÁROLY vendéglős Radamos.

SCHWARCZ LIPÓT butorkereskedő Varasd.

SABJANICS MÁRTON asztalosmester és deszka-kereskedő, Adorjánfalva.

SALAMON JÁNOS molnar Lovaszi.

SZABÓ FERENC cipész Lendvasvárhegy.

SZOCSEK LAJOS cipész Csesztreg

SZABÓ LAJOS vendéglős Resznek.

STIMECZ ANTAL kereskedő Felsőszemenye.

TURNÁUER BELLA kereskedő és vendéglős Murarév

TÓKA LAJOS műmalma s lisztraktára Csentevölgy

TOPLAK JÁNOS ácsmester Bakónak.

TIBOLD ANDRAS vendéglős Beiatinc.

„VADÁSZKÜRT” nagyszállóda Budapest.

VADNAY GÁBOR bognár Lévahosszúfalu.

VARGA JOZSEF vendéglős Lendvasvárhegy.

VASS GÉZA asztalosmester Csesztreg.

WALTERSDORFER IGNAC sörkereskedő Ujpest.

WOLFARTH LAJOS mérnök Muraszombat

WEISZENSTERN IGNÁC vendéglős Bántornya.

WEINSTINGL JAKAB uradalmi műmalma Böhönye (Somogy-m.)

Az olasz háboru

térképe

Ára 1 korona

Tartalmazza az összes helységeket, folyókat, hegyeket, erődítéseket stb.

Kapható:

Balkányi Ernő üzletében

Alsólendván.

Gyönyörű illusztrációk!

Érdekfeszítő olvasmányok!

Mesésen olcsó árért!

A most folyó világháborúnak való-sággal szemzációját képezi az a folyóirat, mely 32 oldal terjedelemben, gyönyörű illusztrációkkal

A Világháboru Képes Krónikája

cimmal jelenik meg. Minden füzet-hez Jókainak a „Jövő század regénye” c. művéből egy iv van csatolva, azonkívül műmellékletek.

24 fillér

A füzetek hetenkint egyszer jelennek meg!

Egy-egy füzet ára csak 24 fillér!

24 fillér

A füzetek állandóan kaphatók BALKÁNYI ERNŐ könyvkereskedésében Alsólendván.